

ห้องที่สี่ : วิกิแห่งฟิล์ม
ไส้ตึง

สาวหน้าใสกับนายไบซิเคิล:

ชัยชนะอีกครั้งของอุดมการณ์ผู้ชายเป็นใหญ่

วาระแอบแฝงอยู่ในจิตใจ นั่นคือหล่อนหลงรักอยู่เงินในลักษณะชู้สาว

เรื่องวุ่นๆ ของหนังเรื่องนี้เกิดขึ้นเมื่อในคืนวันหนึ่งอยู่เงินชวนเก๋อเหยาไปแอบดูช่างซื้อหาวว่ายน้ำในสระของโรงเรียน ก่อนกลับอยู่เงินขอให้เก๋อเหยาไปเป็นแม่สื่อให้กับตนเอง ด้วยความรักเก๋อเหยาจึงไปบอกกับซื้อหาวว่าเพื่อนของตนสนใจ แต่เมื่อขอให้อยู่เงินปรากฏตัว อยู่เงินกลับไม่ได้อยู่ที่นั่นแล้ว สิ่งนี้ทำให้ซื้อหาวคิดว่าอยู่เงินไม่มีตัวตน และคนที่สนใจเขาไม่ใช่อยู่เงินแต่กลับเป็นเก๋อเหยา

หากประเด็นที่ภาพยนตร์เรื่องสาวหน้าใสกับนายไบซิเคิล ซึ่งจัดได้ว่าเป็นหนังแนวการก้าวพ้นจากความเป็นเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ [a coming of age film] ต้องการจะนำเสนอเป็นเพียงเรื่องรักสามเส้าระหว่างวัยรุ่นสามคนหนังเรื่องนี้คงไม่มีความน่าสนใจอันใดที่จะหยิบยกนำมาวิเคราะห์วิจารณ์กัน อย่างไรก็ตามภายใต้โครงเรื่องที่เรียบง่ายนี้ หนังกลับมีโครงสร้างที่สลับซับซ้อนมาก เพราะหนังได้บรรจุรหัสทางวัฒนธรรมเอาไว้หลายชุด ซึ่งเอื้อต่อการต่อยอดการดำรงอยู่ของอุดมการณ์หลายอย่างที่วนเวียนอยู่ภายในสังคมโลกของเรา

ในบทวิจารณ์นี้ผู้เขียนจะได้ทดลองนำเอาหลักของมานุษยวิทยาโครงสร้าง หลักการวิเคราะห์อุดมการณ์ของสัญญศาสตร์ [semiology] และแนวคิดเรื่องวาทกรรมมาวิเคราะห์โครงสร้าง อุดมการณ์ และความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่แฝงฝังอยู่ในภาพยนตร์เรื่องนี้ ผู้เขียนต้องการจะนำเสนอถึงแก่นเรื่องที่หนังเรื่องนี้ต้องการจะนำเสนอ ชุดของรหัสทางวัฒนธรรมต่างๆที่ใช้ รวมทั้งอุดมการณ์และความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ถูกต่อยอดในหนังเรื่องนี้ด้วย

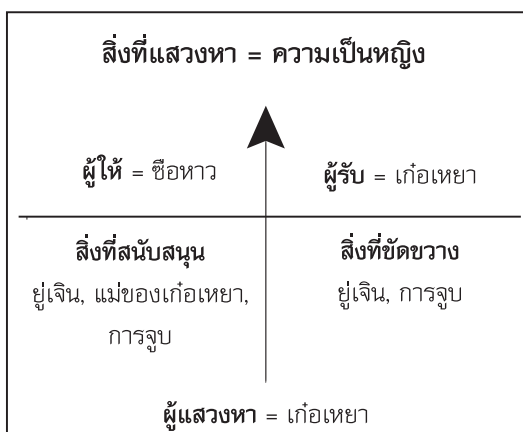
1. โหมโรง

หนังเรื่องนี้ได้เล่าถึงรักสามเส้าระหว่างวัยรุ่นสามคนของโรงเรียนมัธยมในไต้หวัน คนหนึ่งเป็นชายจริง (ช่างซื้อหาว) อีกคนหนึ่งก็เป็นหญิงแท้ (หลังอยู่เงิน) แต่อีกคนเป็นหญิงรักหญิง (เมิ่งเก๋อเหยา) หลังอยู่เงินแอบรักช่างซื้อหาวมาเป็นเวลานาน แต่ไม่กล้าที่จะบอกถึงความรู้สึกของตนเองกับช่างซื้อหาว อยู่เงินแอบเก็บข้าวของที่ซื้อหาวไม่ใช้แล้วมาสะสมไว้จำนวนมาก เช่น แวนตาว่ายน้ำ รองเท้ากีฬา ปากกา และแม้กระทั่งขวดน้ำที่ซื้อหาวทิ้งแล้ว เมื่ออยู่ตามล่ำพังกกับเก๋อเหยา อยู่เงินจะถ่ายเอกสารหน้าของซื้อหาวมาทำหน้ากากให้เก๋อเหยาใส่แล้วเดินร่ำด้วยกัน ในขณะที่เก๋อเหยายอมทำตามความปรารถนาของอยู่เงินก็เพราะว่าหล่อนก็มี

2. รักสามเส้าหรือการบรรลุภูมิภาวะทางเพศ

หากตัวละครหลักทั้งสามตัวในหนังเรื่องนี้เป็นชายจริงหญิงแท้กันทั้งหมด เรื่องก็คงจะสาละวนอยู่แค่การแก้ปัญหาว่าระหว่างหนึ่งชาย สองหญิงจะลงเอยกันอย่างไร ใครต้องคู่กับใคร ใครจะเป็นคนหลักทาง หรือจะไม่มีใครได้สมหวังกันเลย แต่ในความเป็นจริงหนังกลับพาเราจากโลกแห่งคู่ตรงกันข้ามที่มีแต่ชาย-หญิง ไปสู่โลกที่มีความเป็นจริงแต่กลับลงมามากยิ่งขึ้นนั่นคือ โลกที่มีเพศที่ไม่ใช่ชายและไม่ใช่หญิงรวมอยู่ด้วย และเป็นเพศกึ่งกลางที่ต้องการจะบรรลุภูมิภาวะทางเพศ นั่นคือต้องการจะรู้ว่าตนมีสถานะเป็นอะไรกันแน่

เมื่อซื่อหาเข้าใจผิดว่ายูจินไม่มีตัวตน แต่เป็นตัวเก๋อเหยาเองที่มาแอบชอบเขา เก๋อเหยากลับไม่บอกปิดหรือทำความจริงให้กระจ่างเสียแต่ครั้งแรกที่เข้าใจผิด เก๋อเหยา กลับลองแอบคบซื่อหาเพื่อดูเพื่อทดสอบดูว่าหล่อนเป็นผู้หญิงแท้ๆหรือหญิงรักหญิง และวิธีการทดสอบของเก๋อเหยาคือการทดลองให้ผู้ชายอย่างซื่อหาจูบตัวเอง เพื่อดูว่าตัวเองจะมีความรู้สึกอย่างผู้หญิงหรือไม่ ในตอนท้ายก่อนหนังจะเล่าให้เก๋อเหยาตระหนักภูมิภาวะทางเพศของตน หนังก็ได้กำหนดให้เธอทดลองจูบกับยูจินอีกด้วย หากเรานำความต้องการของเก๋อเหยามาทำเป็นผัง เราจะพบว่าเรื่องนี้ไม่ได้เป็นรักสามเส้าแต่อย่างใด ดังนี้

จากผังเราจะเห็นได้ว่าผู้แสวงหาคือเก๋อเหยา สิ่งที่แสวงหาคือความเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งในที่นี้ก็หมายถึงความ

ตระหนักรู้ในบทบาททางเพศที่เหมาะสมกับสรีระของตน ผู้ให้คือซื่อหา ผู้รับคือเก๋อเหยา สิ่งที่สนับสนุนคือยูจิน แม่ของเก๋อเหยา และการจูบ และสิ่งที่อุปสรรคขัดขวางก็คือ ยูจิน และการจูบ

3. การเล่นกับคู่ตรงข้ามและตัวกลาง

ในทางมานุษยวิทยาโครงสร้างซึ่งสนใจศึกษาระบบคิดของมนุษย์ทั้งในชนเผ่าดั้งเดิมและมนุษย์สมัยใหม่ กล่าวว่ามนุษย์มีระบบคิดแบบคู่ตรงกันข้ามในการจำแนกและจัดประเภทให้กับสรรพสิ่งในธรรมชาติ คำว่าระบบคิดแบบคู่ตรงกันข้ามนี้หมายความว่ามนุษย์มักจะจัด-จำแนกประเภทสิ่งต่างๆในธรรมชาติออกเป็นคู่ เช่น ดี-เลว บุญ-บาป ชาย-หญิง ธรรมชาติ-วัฒนธรรม ชาย-ขวา ฝากนี้-ฝากโน้น เกิด-ตาย บน-ล่าง สวรรค์-พื้นดิน รูปธรรม-นามธรรม เสียง-ความเงียบ การมีอยู่-การไม่มีอยู่ ฯลฯ

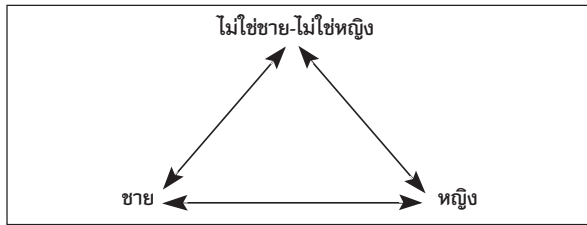
ถึงแม้ว่าคู่ตรงกันข้ามจะตรงกันข้ามกันแบบสัมพันธ์มากกว่าสารัตถะ แต่นักมานุษยวิทยาโครงสร้างยุคหลังเสนอว่าคู่ตรงกันข้ามนี้มีความสัมพันธ์แบบไม่เท่าเทียมกันมากกว่า นั่นหมายความว่าในขณะที่นักมานุษยวิทยาโครงสร้างยุคแรกเสนอว่าคู่ตรงกันข้ามตรงกันข้ามกัน เพราะมันไม่เหมือนกัน เช่น ขาว ไม่ใช่ดำ วัฒนธรรม ไม่ใช่ธรรมชาติ ชายไม่ใช่หญิง เป็นต้น ไม่ใช่ว่าตรงกันข้ามกัน เพราะมันมีแก่นสารหรือสารัตถะบางอย่างที่ทำให้มันตรงกันข้ามกัน แต่นักมานุษยวิทยาโครงสร้างยุคหลังเสนอว่าคู่ตรงกันข้ามไม่เพียงแต่ตรงกันเพราะไม่เหมือนกันเท่านั้น แต่ยังมีความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันอีกด้วย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมซึ่งเป็นผู้สร้างและใช้คู่ตรงกันขามันเอง

อย่างไรก็ตามแม้มนุษย์จะมีระบบคิดแบบคู่ตรงกันข้ามนี้ในการจัดแบ่งประเภทให้กับสิ่งต่างๆ แต่ก็มีของบางอย่าง ซึ่งไม่สามารถจัดให้อยู่ในประเภทใดได้ ทั้งนี้เนื่องจากในตัวมันเองอาจอยู่ในช่วงสภาวะเปลี่ยนแปลง หรือคลุมเครือเสียจนจัดประเภทให้ไม่ได้ ซึ่งทฤษฎีมานุษยวิทยาโครงสร้างมักจะเรียกสิ่งที่ไม่สามารถจัดประเภทนี้ได้ว่าตัวกลาง ตัวกลางจะมีคุณลักษณะที่เป็นที่รวมกันของคู่ตรงกันข้ามหรือไม่ใช่ทั้งสองอย่าง ยกตัวอย่างเช่นในระบบสัญญาณไฟ

จรรยา ไฟแดงจะหมายถึงหยุด ไฟเขียวจะหมายถึงไป แต่ไฟเหลืองอาจหมายถึงให้หยุดหรือไปก็ได้ เป็นต้น

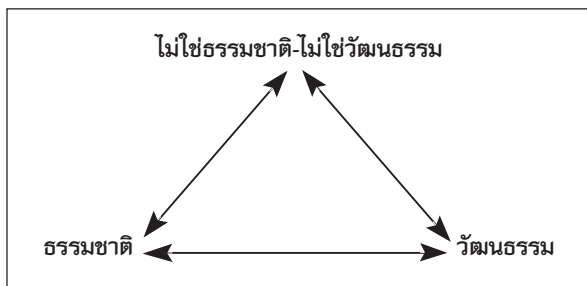
จากการวิเคราะห์พบว่าคู่ตรงกันข้ามที่หนึ่งเรื่องนี้นำมาใช้นั้นมีระดับการใช้ที่สลับซับซ้อนมาก แต่ในบทวิจารณ์นี้จะขอยกกระตบการใช้คู่ตรงกันข้ามมาเสนอเพียง 2 ระดับ ได้แก่ คู่ตรงข้ามชาย-หญิงและตัวกลางไม่ใช่ชายไม่ใช่หญิง และคู่ตรงกันข้ามแบบการเปลี่ยนผ่านจากสภาวะธรรมชาติไปสู่สภาวะวัฒนธรรมและตัวกลาง ซึ่งแสดงได้เป็นผังดังนี้

1. ผังแสดงคู่ตรงกันข้ามชาย-หญิง และตัวกลาง ไม่ใช่ชาย-ไม่ใช่หญิง

จากผังจะเห็นได้ว่าความเป็นชายจะหมายถึงชื่อหาความเป็นหญิงจะหมายถึงยูเงิน และสภาวะที่ไม่ใช่ชายและไม่ใช่หญิงจะหมายถึงเกอเหยา

2. ผังแสดงคู่ตรงกันข้ามแบบการเปลี่ยนผ่านจากสภาวะธรรมชาติไปสู่สภาวะวัฒนธรรมและตัวกลาง ซึ่งแสดงเป็นผังได้ดังนี้

จากผังจะเห็นได้ว่าความเป็นธรรมชาตินั้นหมายถึงความเป็นหญิงชายที่แสดงด้วยอวัยวะเพศ ซึ่งในที่นี้ได้แก่ร่างกายตามธรรมชาติของทั้ง 3 คน ความเป็นวัฒนธรรมจะหมายถึงความเป็นชายหญิงที่ถูกกำหนดทางวัฒนธรรม ซึ่งในที่นี้ได้แก่บทบาททางเพศที่สังคมกำหนดให้ ในขณะที่ภาวะก้ำกวมก้ำกึ่งระหว่างธรรมชาติและวัฒนธรรมก็หมายถึง

ถึงภาวะกึ่งกลางระหว่างเพศทางร่างกายและเพศที่ถูกกำหนดโดยวัฒนธรรม ซึ่งในหนังสือนี้ได้แกเกอเหยา

4. จากคู่ตรงกันข้ามสู่ปรณัมทางวัฒนธรรม

แนวคิดที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในบรรดานักสัญญะศาสตร์ทั้งหลายเสนอว่าปรณัมทางวัฒนธรรม [myth] คือการทำให้ประเพณี แนวปฏิบัติทางสังคม หรือความเชื่อบางอย่างกลายเป็นอุดมการณ์ แนวคิดหรือความหมายที่ต้องการชอบธรรม โดยคนหรือสังคมที่ใช้มันอยู่กลับไม่รู้สึถึงความไม่ปกติ การรังสรรค์ตัวตนทางสังคมหรือวัฒนธรรม หรือความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งดำรงอยู่ในปรณัมทางวัฒนธรรมเหล่านั้น

ปรณัมทางวัฒนธรรมถูกสร้างขึ้นโดยการนำเอาหน่วยที่เล็กที่สุดของภาษามาประกอบปรุงแต่งกันจนกลายเป็นรหัสทางวัฒนธรรมชั้นชุดหนึ่ง ซึ่งหน่วยที่เล็กที่สุดของภาษาได้แก่สัญญะ [sign] สัญญะจะประกอบด้วยตัวหมายและตัวหมายถึง ตัวหมายจะเป็นตัวสื่อ ในขณะที่ตัวหมายถึงจะเป็นความหมายหรือแนวคิด เช่น แ-ม-ว เป็นตัวหมายซึ่งหมายถึงสัตว์สี่เท้าขนปุกปุยชอบกินปลา เป็นต้น อย่างไรก็ตามเมื่อสัญญะก้าวขึ้นสู่การสื่อความหมายทางวัฒนธรรมตัวมันจะกลายเป็นตัวหมายซึ่งสื่อถึงตัวหมายถึงที่กว้างใหญ่กว่าตัวภาษาเองไปสู่รหัสหรืออุดมการณ์ทางวัฒนธรรม ซึ่งเขียนเป็นผังได้ดังนี้

ตัวหมาย	ตัวหมายถึง	
สัญญะในภาษากลายเป็นตัวสื่อในปรณัมทางวัฒนธรรม	ตัวสื่อถึง	
ปรณัมทางวัฒนธรรม		

จากผังสัญญะ “ลูกแมว” ที่ถูกแปรให้เป็นความน่ารัก ความชุกชุนในปรณัมที่เปรียบเทียบกับผู้หญิงที่มีลักษณะดังกล่าวสามารถเขียนเป็นผังได้ดังนี้

ตัวหมาย = ลูกแมว	ตัวหมายถึง = สัตว์สี่เท้าขนปุกปุยสี่เส้น
สัญญะในภาษากลายเป็นตัวสื่อในปรณัมทางวัฒนธรรม	ตัวสื่อถึง = ผู้หญิงที่น่ารัก สี่เส้น
ปรณัมทางวัฒนธรรม = ผู้หญิงก็เป็นอย่างนี้แหละสี่เส้น ชุกชุน	

จากแนวคิดเรื่องปรณัมทางวัฒนธรรมข้างต้น เราสามารถนำมาใช้พิจารณาบทบาทหรือบุคลิกลักษณะในหนังสือเรื่องนี้ได้ว่าจากคู่ตรงกันข้ามที่นำมาเสนอข้างต้นจะนำไปสู่การสื่อความหมายที่คู่เป็นธรรมชาติทางวัฒนธรรมได้อย่างไร

ในช่วงแรกหนังได้เล่นกับคู่ตรงข้ามในฝั่งแรกอย่างเต็มที่ กล่าวคือหนังได้แสดงให้เห็นถึงปกรณัมว่าด้วยลักษณะของความเป็นชาย-หญิงและตัวกลางไว้ดังนี้

ตัวหมาย = ผู้ชาย	ตัวหมายถึง = ความสามารถอย่างผู้ชายวัยรุ่นที่เพิ่งมีพึ่งเป็น เช่นชอบว่ายน้ำ ชอบเล่นกีตาร์ เชื้อมั่นในตัวเอง ฯลฯ
ชื่อหา = ลักษณะทั่วไปของผู้ชายที่เป็นวัยรุ่น ชอบอวดตัว เชื้อมั่นในตัวเองทั้งในด้านรูปร่างหน้าตาและความสามารถ เชื่อในข้อเท็จจริงแบบวิทยาศาสตร์	

จากฝั่งจะเห็นได้ว่าปกรณัมว่าด้วยความเป็นชายแสดงออกอย่างเต็มที่ในตัวชื่อหา นับตั้งแต่ตัวแสดงที่หล่อเหลา มีลักยิ้มทั้งสองข้าง ทรงผมหัวตั้งแบบวัยรุ่น ชอบว่ายน้ำ ชอบเล่นกีตาร์ เมื่อชื่อหาเจอเก๋อเหยาทุกครั้งในหนังช่วงแรก เขาจะแนะนำตัวแบบอวดๆ ว่า เขาเกิดราคืออะไร อยู่ชมรมอะไรบ้าง เล่นดนตรีอะไร และตอนที่เขาตัดสินใจจีบเก๋อเหยา เขาออกก็บอกเก๋อเหยาด้วยความทะนงว่าเขาหน้าตาก็ดี เล่นกีฬาก็เก่ง เขามีอะไรเสียหายบ้าง นอกจากนี้ความที่เชื่อในสิ่งที่เห็นแบบวิทยาศาสตร์ ก็ทำให้เขาเป็นตัวละครที่มีลักษณะผูกติดอยู่กับข้อเท็จจริงและเหตุผลเป็นอย่างมากด้วย

ตัวหมาย = ผู้หญิง	ตัวหมายถึง = ความรู้สึกนึกคิดอย่างลูกผู้หญิง การรักนวลสงวนตัว การรู้จักอาย
ยูเจิน = ลักษณะผู้หญิงที่ดีพึงจะมี การรักนวลสงวนตัว การรู้จักอาย ไม่จีบผู้ชายก่อน ช่างคิด ช่างจินตนาการ และละเอียดอ่อน แต่บางครั้งก็เจ้าอารมณ์เป็นต้น	

แม้ว่าตัวละครหญิงอย่างยูเจินจะไม่มีบทบาทมากนักในหนังเรื่องนี้ แต่หนังก็ได้แสดงปกรณัมว่าด้วยความเป็นผู้หญิงไว้ว่าผู้หญิงวัยรุ่นต้องหน้าตาน่ารักอย่างนี้ ต้องรักนวลสงวนตัว ต้องไม่จีบผู้ชายก่อน ต้องซื่อๆ แม้เมื่อเจอชื่อหาเป็นครั้งแรก เธอก็ยังคงอายและไม่กล้าอยู่เหมือนเดิม เนื่องจากยูเจินเป็นคู่ตรงข้ามกับชื่อหาตั้งนั้นเธอต้องช่างฝันและมีจินตนาการ ยูเจินฝันอยู่ตลอดเวลา นับตั้งแต่ฉากแรกหนังเปิดเรื่องด้วยการเล่าให้ยูเจินฝันว่าเธอได้แต่งงานกับชื่อหา การที่เธอตัดสำเนารูปหน้าของชื่อหามาให้เก๋อเหยาใส่เป็นหน้ากากแล้วเดินด้วยกันก็แสดงให้เห็นถึงความช่างฝันและจินตนาการ การเก็บของใช้ของชื่อหา ตลอดจนใช้ปากกาชื่อหาเขียนชื่อเขาเองด้วยความหวังว่าเมื่อ

ปากกาหมึกหมดเมื่อใด ชื่อหา ก็จะมารักเธอ ก็แสดงให้เห็นถึงนัยของการเพื่อฝันเป็นอย่างดี

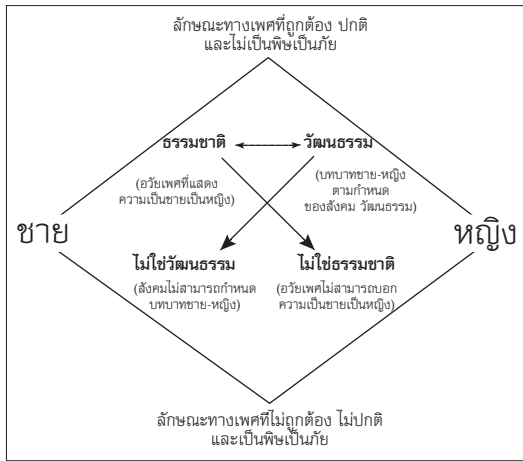
ตัวหมาย = ทอมบอย-หญิงรักหญิง	ตัวหมายถึง = มีรูปร่างเป็นหญิง แต่พยายามมีนิสัยเป็นชาย ชอบใช้อารมณ์ ความรู้สึกตัดสินใจมากกว่าเหตุผลข้อเท็จจริงแบบผู้ชาย หรือเพื่อฝันแบบผู้หญิง
เก๋อเหยา = ลักษณะของทอมทั่วไป ภายนอกเป็นหญิงแต่ใจอยากเป็นชาย ชอบดูแลเอาใจใส่ผู้หญิง ยอมตามผู้หญิงทุกอย่าง ชอบใช้อารมณ์ความรู้สึกตัดสินใจ	

เก๋อเหยาเป็นตัวละครที่แสดงให้เห็นถึงสภาวะความกำกวมหรือการเปลี่ยนผ่านตามประเภทของหนังแนวนี้มากที่สุด เก๋อเหยาเป็นตัวละครที่ตรงกันข้ามกับความเป็นชายมากที่สุด ถึงแม้ว่าเธอจะไม่อวดตัวแบบชื่อหา แต่เธอก็กล้าทำทุกสิ่งเพื่อคนที่เธอรัก และถึงแม้ว่าเธอจะไม่รักนวลสงวนตัวแบบยูเจินแต่เธอก็พร้อมจะเปิดกว้างต่อมวลประสบการณ์ที่มากกระทบ เธอไม่ไขว่คว้าประจักษ์นิยมหรือเหตุผลนิยมอย่างชื่อหา หรือช่างเพื่อฝันอย่างยูเจิน แต่กลับเป็นคนที่ใช้อารมณ์หรือความรู้สึกในการควบคุม “สิ่งที่เห็น” และ “สิ่งที่ฝัน” เพื่อการเรียนรู้ได้อย่างลงตัวอย่างไรก็ตามด้วยความที่เก๋อเหยาอยู่ในสภาวะกำกวมและกึ่งกลาง ซึ่งเมื่อกลับเข้าสู่ภาวะปกติอีกครั้งหนึ่งเธอจะต้องเปลี่ยนเป็นผู้หญิงอีกแน่นอนตามแนวหรือประเภทของหนังแนวการเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ทำให้ตัวละครตัวนี้ถูกรังสรรค์และฉาบเคลือบไว้ด้วยรหัสหรือปกรณัมทางวัฒนธรรมมากมาย และเราจำเป็นต้องลอกเปลือกออกมาอีกชั้นหนึ่งจึงจะได้เห็นวาทกรรมหรือความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันในหนังเรื่องนี้ก็เกี่ยวกับเรื่องการเปลี่ยนสภาพและความเป็นชายเป็นหญิง ดังจะได้กล่าวต่อไป

5. สลับร่างสร้างสถานภาพ: ความยกย่องของหนัง

จากผังแนวคิดเรื่องธรรมชาติ-วัฒนธรรมและตัวกลาง ดั่งที่เสนอไว้ข้างต้น เราสามารถนำมาสร้างเป็นคู่ตรงกันข้ามได้อีกดังนี้

พิจารณาจากผังจะเห็นได้ว่าความเป็นธรรมชาติจะหมายถึงสิ่งที่ไม่ถูกกำหนดทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งในที่นี้หมายถึงสรีระที่มีความแตกต่างกันระหว่างมนุษย์ 2 ประเภท ส่วนความเป็นวัฒนธรรมก็คือบทบาทและหรืออารมณ์ความรู้สึกที่สังคมและวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดว่ามนุษย์ประเภทที่มีสรีระแบบนี้ต้องมีนิสัยแบบนี้ มีคุณลักษณะแบบนี้ จากคู่ตรงข้ามระหว่างวัฒนธรรมและธรรมชาติ หากนำมาสร้างคู่ปฏิเสศของแต่ละอัน เราจะได้ความไม่เป็นธรรมชาติ และความไม่เป็นวัฒนธรรม ซึ่งทั้งหมดนี้ก่อให้เกิดหน่วยในการสื่อความหมาย 4 หน่วยดังนี้

1. ชายที่มีลักษณะทางเพศที่ถูกต้องตามสรีระและสังคม ปกติ ไม่เป็นพิษเป็นภัย
2. ชายที่มีลักษณะทางเพศที่ไม่ถูกต้องตามสรีระและสังคม ไม่ปกติ และเป็นพิษเป็นภัย
3. หญิงที่มีลักษณะทางเพศที่ถูกต้องตามสรีระและสังคม ปกติ ไม่เป็นพิษเป็นภัย
4. หญิงที่มีลักษณะทางเพศที่ไม่ถูกต้องตามสรีระและสังคม ไม่ปกติ และเป็นพิษเป็นภัย

เมื่อมองจากผังชื่อหาจะอยู่ทางฝั่งซ้ายบน อยู่เงินจะ

อยู่ทางขวาบน ในขณะที่เก๋อเหยาจะอยู่ทางขวาล่างอย่างไรก็ตามเนื่องจากฝั่งข้างต้นเป็นฝั่งคู่ตรงกันข้ามที่ไม่ตายตัวแต่เลื่อนไหลไปตามบริบทและสถานการณ์การเล่าเรื่อง ดังนั้นคนที่อยู่ทางฝั่งซ้ายก็อาจเลื่อนมาอยู่ทางฝั่งขวา และโดยนัยเดียวกันคนที่อยู่ทางฝั่งขวาก็อาจเลื่อนมาอยู่ทางฝั่งซ้ายได้ และคนอยู่ข้างบนก็อาจมาอยู่ข้างล่างก็ได้ ความยกย่องของหนังดังกล่าวจะเห็นได้จากเมื่อชื่อหาพยายามค้นหาว่าทำไมเก๋อเหยาจึงไม่รักตนทุกอย่างที่ขอให้ตนจับ แต่เก๋อเหยาไม่ยอมตอบจนกว่าชื่อหาจะเล่าความลับของตัวเองให้ฟัง เมื่อถูกบีบคั้นหนักเข้า ชื่อหาจึงเริ่มทบทวนความเป็นชายของตัวเองลงไปทีละน้อยตั้งแต่สารภาพว่าเขาไม่ชอบว่ายน้ำ แต่ที่ต้องว่ายน้ำเพราะอยากได้ทุนเข้าเรียนมหาวิทยาลัย ต่อมาเขาก็เล่าว่าเขายังบริสุทธิ์อยู่ ในที่สุดเขาก็บอกว่าปัสสาวะของเขาไหลออกมาไม่ตรงเหมือนมีความผิดปกติบางอย่างที่อวัยวะเพศของเขานั้นแหละ เก๋อเหยาจึงยอมเล่าความลับว่าทำไมเธอจึงรักชื่อหาไม่ได้ และคำตอบของเก๋อเหยาที่ว่าหลอนเป็นทอมและรักอยู่เงินนี่เองที่คุกคามความเป็นชายของเขาจนถึงที่สุดจนเขาจำไม่ได้ อาจกล่าวได้ว่าในฉากนี้ชื่อหาได้สลับร่างจากฝั่งซ้ายบนไปอยู่ข้างล่างเป็นการชั่วคราวโดยนัยนี้เมื่อชื่อหาเลื่อนไหลจากภาวะปกติไปสู่ภาวะที่ไม่ปกติได้แล้วทำไมเก๋อเหยาจะทำบ้างไม่ได้เล่า

6. ชัยชนะอีกครั้งของอุดมการณ์ผู้ชายเป็นใหญ่

ในตอนสุดท้ายนี้ผู้อ่านคงพอจะเดาได้บ้างว่าแท้จริงแล้วประเด็นหลักของหนังเรื่องนี้ไม่ใช่เป็นหนังแนววัยรุ่นหรือการก้าวสู่ความเป็นผู้ใหญ่แบบธรรมดา แต่หนังกลับอาศัยแนวหนังประเภทนี้ในการสร้างและตอกย้ำอุดมการณ์แบบผู้ชายเป็นใหญ่ว่าผู้ชายคือผู้ควบคุมการเปลี่ยนผ่านของผู้หญิงจากสภาพที่ไม่ใช่ชายไม่ใช่หญิง หรือภาวะที่สรีระไม่สอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิด ให้กลับมาสู่ความปกติของสังคม นั่นคือกาย-ใจเป็นชายหรือหญิงตามมาตรฐานของสังคม

หากพิจารณาจากผังการค้นหาในตอน 2 จะพบว่าผู้นำความเป็นหญิงกลับมาให้เก๋อเหยาในหนังเรื่องนี้คือชื่อหา นั่นเอง คู่ตรงข้ามระหว่างผู้ให้และผู้รับหากไม่ใช่คนเดียวแล้ว ย่อมมีนัยถึงความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกันเสมอ

หลังจากทดลองจูบซื่อหาว เกอเหยาเริ่มพบว่าตัวเองนั้นเป็นผู้หญิงและไม่ใช่ผู้ชาย ความเชื่อนี้ถูกตอกย้ำอีกครั้งเมื่อเกอเหยานึกเปรียบเทียบและเริ่มนิยามตัวเองกับแม่ที่เป็นแม่หม้ายแต่มีความแข็งแกร่งแบบมาตรฐานของผู้หญิงเก่งและแกร่งที่สังคมยอมรับได้ นอกจากนี้การสลักข้อความบนเสาปูน ซึ่งในทางจิตวิเคราะห์แล้วเสาปูนไม่ใช่อะไรอื่นแต่เป็นสัญลักษณ์ของการเป็นพ่อตนเอง ด้วยข้อความว่า **“ฉันเป็นผู้หญิง ฉันรักผู้ชาย”** ก็ยิ่งแสดงให้เห็นว่าเกอเหยาต้องอาศัยความเป็นพ่อในการตอกย้ำจิตสำนึกของตนเอง และที่สำคัญการจูบซึ่งถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในพิธีกรรมเลื่อนสถานภาพนี้ไม่บังเกิดผลกับยูจินเลย

อำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างชาย-หญิงถูกแสดงออกโดยการเลือกที่จะเล่าเรื่องตามประเภทของหนัง และหากมองว่ามีการระดมอุดมการณ์ วาทกรรม และปรกรณ์เกี่ยวกับเรื่องทางเพศและการเลื่อนสถานภาพมาใช้ในหนังเรื่องนี้มากมาย ในแง่หนังก็ไม่ใช่อะไรอื่นนอกจากจะเป็นเครื่องมือของอำนาจในการสืบทอดอำนาจ

อย่างไรก็ตามอาจมีใครบางคนที่คุณหนังเรื่องนี้แล้วเถียงว่าเกอเหยาไม่ได้กลับเป็นผู้หญิงหรอก แต่กลับกลายเป็นทอมโดยสมบูรณ์ไปเลย ข้อความที่เขียนขึ้นบนเสาก็แสดงให้เห็นถึงความอัดอั้นคับข้องใจในสังคมที่แบ่งแยกเพศว่าต้องเป็น 2 เท่านั้นมากกว่า เกอเหยาคือวาทกรรมรองในการต่อสู้กับอำนาจแบบผู้ชาย กระนั้นหากบทหนังเรื่องนี้ในภาคภาษาไทยที่ผู้เขียนชมไม่มีข้อผิดพลาดแล้วการที่เกอเหยาพรรณนาในตอนสุดท้ายว่าอนาคตของเธอและซื่อหาวจะเป็นอย่างไรต่อไปในอีก 3-5 ปีข้างหน้า สื่อแบบฮาวายที่โบกสะบัดตามลม ภาพการชั่งกรยานแข่งกันโดยให้ซื่อหาวนำหน้าอยู่ตลอดเวลา ดวงตาที่ทอประกายความชื่นชมของเกอเหยาที่มองตามหลังซื่อหาว เต็มไปด้วยรอยยิ้มและความอึ้งใจเหมือนได้ผ่านหรือหลุดพ้นจากภาวะคิดหนักหรือความขัดแย้งที่ไม่อาจแก้ไขให้ลุล่วงได้โดยง่าย บอกว่าเราว่าอย่างน้อยเธอก็เริ่มเพื่อฝันแล้ว ช่างคิดช่างจินตนาการ และละเอียดอ่อนต่อชายหนุ่มที่หล่อเหลาอย่างซื่อหาวเสียเหลือเกิน

ห้องที่ห้า : วิกิแห่งธรรม

พิงบางพญา

ก็เพราะว่า... รัก

เมื่อทราบข่าวจากแม่ว่าคุณยายเสีย ฉันรีบเก็บกระเป๋าแล้วเดินทางไปหัวลำโพงด้วยคาดและหวังว่าจะได้ที่นั่งของรถไฟสักขบวน ทั้งนึกเสียใจกับการเปลี่ยนกำหนดการไม่ไปหาคุณยายในสุดสัปดาห์นี้ทั้งที่ได้สัญญาว่าคุณยายไว้แล้วว่า “เดี่ยวอาทิตย์หน้าเจอกัน” แต่เวลาขณะนั้นคือสามทุ่มกว่าและสิ่งที่หวังไม่สามารถเป็นไปตามที่คาด สิ่งที่ได้คือจองตั๋วรถขบวนเช้าที่สุดของวันรุ่งขึ้นและเดินทางกลับที่พัก

คุณยายจากไปอย่างสงบด้วยโรคมะเร็งที่ปีกมดลูกซ้าย เป็นเรื่องตลกมากสำหรับคนวัยเก๋าสืบที่เป็นโรคนี้อ และเป็นเรื่องเศร้าที่สุดที่ไม่มีใครทำอะไรได้เลย เราเพิ่งฉลองวันเกิดครบรอบเก้าสิบปีของคุณยายไปเมื่อต้นเดือนพฤศจิกายน พร้อมอาการเลือดไหลออกจากช่องคลอดโดยไม่ทราบสาเหตุ ผลการเอ็กซเรย์ทำให้ทราบว่าคุณยายมีเนื้องอกขนาด 6 เซนติเมตร เกิดขึ้นที่ปีกมดลูกซ้าย แพทย์จะทำการผ่าตัดในสัปดาห์ต่อมา แต่คุณยายอายุมากเกินไป จึงยุติความคิดดังกล่าว

หนึ่งเดือนนับจากนั้นเลือดยังคงออกมาบ้างแต่คุณยายไม่เจ็บปวดใดๆ จะมีก็แต่รำคาญกับการต้องใส่ผ้าอนามัยที่ไม่คุ้นเคย และหงุดหงิดงอแงกับการถูกบังคับให้กินข้าวต้มและปลาเนื่องจากเป็นอาหารย่อยง่ายแต่บังเอิญว่าคุณยายไม่เคยชอบเมนูเหล่านี้เลย การดูแลในช่วงนี้จึงต้องใช้ทั้งวิธีลอบและขู่ แล้วผลการเอ็กซเรย์รอบที่สองก็ทำให้บรรดาลูกหลานหนักใจยิ่งขึ้น เพราะก้อนเนื้อมียขนาดใหญ่อันถึง 4 เซนติเมตร และไม่มีใครทราบได้ว่าก้อนเนื้อ